11/09/2022

Μνήμη του Αγίου Εθνοϊερομάρτυρος Χρυσοστόμου στη Νέα Σμύρνη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Νέας Σμύρνης

Τρισαρχιερατική Θεία Λειτουργία τελέσθηκε το πρωί της Κυριακής προ της Υψώσεως, 11 Σεπτεμβρίου 2022, στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της Αγίας Φωτεινής Νέας Σμύρνης, επί τη ιερά μνήμη του Αγίου Εθνοϊερομάρτυρος Χρυσοστόμου, Μητροπολίτου Σμύρνης και των συν αυτώ αναιρεθέντων Μαρτύρων κατά την Μικρασιατική Καταστροφή.

Της Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος Β’ συνιερουργούντων του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης, του και προσκαλέσαντος τους Αρχιερείς, κ. Συμεών και του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Ωρεών και Αρχιγραμματέως της Ιεράς Συνόδου κ. Φιλοθέου.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, προ του πέρατος της Θείας Λειτουργίας, προέτρεψε τους πιστούς να διαβάσουν ιστορικά κείμενα, σχετικά με τα γεγονότα που, πριν 100 χρόνια, οδήγησαν στη Μικρασιατική

Καταστροφή και τον ξεριζωμό του Ελληνισμού από τις πολυαιώνιες εστίες του στην Ιωνική γη, επισημαίνοντας ότι ο Ελληνισμός, όταν είχε ομόνοια και εθνική ομοψυχία μεγαλούργησε, όποτε, όμως, κυριάρχησε διχόνοια και διχασμός ο Ελληνισμός αντιμετώπισε μεγάλες καταστροφές.

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, οι Αρχιερείς επεσκέφθησαν το ψηφιακό Μουσείο Εθνικής Μνήμης του Δήμου Νέας Σμύρνης, όπου παρουσιάζονται στοιχεία και πληροφορίες της Σμύρνης, του «άνθους της Ανατολής», όπως προσφυέστατα χαρακτηρίστηκε!

Αντί κηρύγματος, αναγνώστηκε η Συνοδική Εγκύκλιος που είχε ως θέμα της την «Συμπλήρωση εκατό ετών από τη Μικρασιατική Καταστροφή», η οποία και παρατίθεται ακολούθως:

«Γίνου πιστός ἄχρι θανάτου

καί δώσω σοι τόν στέφανον τῆς ζωῆς»

(Ἀποκάλυψις Ἰωάννου, Β΄ 10)

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Τήν Κυριακή πρό τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ καί μέσα στό σταυραναστάσιμο κλῖμα αὐτῆς, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὁρίσει νά τιμῶνται οἱ Ἅγιοι μάρτυρες ἱεράρχες καί λοιποί κληρικοί, οἱ ὁποῖοι βρῆκαν μαρτυρικό θάνατο στή Μικρά Ἀσία καί στόν Πόντο κατά τή διάρκεια τοῦ διωγμοῦ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων. Ἡ ἀπόδοση τῆς ὀφειλομένης τιμῆς στή μνήμη τους ἐφέτος συμπίπτει μάλιστα μέ τή συμπλήρωση ἑκατό ἐτῶν ἀπό τή Μικρασιατική Καταστροφή τοῦ 1922.

Γίνεται, ἐπομένως, γιά ὅλους μας ἡ ἡμέρα αὐτή ἀφορμή περισυλλογῆς, στοχασμοῦ καί δημιουργικοῦ προβληματισμοῦ, καθώς καλούμαστε νά διδαχθοῦμε ἀπό τή γενναία στάση τῶν Ἁγίων ἐθνοϊερομαρτύρων, νά ἀναδείξουμε τόν Ἑλληνορθόδοξο Πολιτισμό τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καί τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης καί νά θαυμάσουμε τή θέληση γιά πρόοδο καί ἀναδημιουργία, τήν ὁποία ἐπέδειξαν οἱ πρόσφυγες τοῦ 1922–1924 μέ τόν ἐρχομό τους στήν κυρίως Ἑλλάδα.

Τιμοῦμε σήμερα κατά πρῶτον τόν Ἅγιο ἐθνοϊερομάρτυρα Χρυσόστομο Σμύρνης, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησε μέ ἀφοσίωση καί αὐταπάρνηση τήν Ἐκκλησία καί τό Γένος, ἀρχικά ὡς Μητροπολίτης Δράμας καί Ζιχνῶν καί ὕστερα ὡς Μητροπολίτης Σμύρνης. Συχνά τοῦ προτάθηκε νά διαφύγει, ἀλλά ἡ σταθερή ἀπάντησή του ἦταν: «ἡ θέση μου εἶναι κοντά στό ποίμνιό μου». Παρέμεινε ἔτσι μέχρι τέλους στόν τόπο τοῦ καθήκοντος καί τοῦ μαρτυρίου γιά νά στηρίξει τό ποίμνιό του, φανείς «πιστός ἄχρι θανάτου», ὅπως συμβουλεύει ὁ Θεός τόν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σμύρνης στήν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου (Β΄ 10). Τελικῶς κατακρεουργήθηκε ἀπό τόν μαινόμενο τουρκικό ὄχλο καί τό πάντιμο λείψανό του δέν βρέθηκε ποτέ.

Ἐπίσης, τιμοῦμε τίς ἁγιασμένες καί μαρτυρικές μορφές τῶν Μητροπολιτῶν Ἰκονίου Προκοπίου, Μοσχονησίων Ἀμβροσίου καί Κυδωνιῶν Γρηγορίου. Τιμοῦμε σήμερα τούς Ἁγίους ἐθνοϊερομάρτυρες τοῦ Ποντιακοῦ Ἀγώνα, ὅπως τόν Ἐπίσκοπο Ζήλων Εὐθύμιο καί τόν Ἀρχιμανδρίτη Πλάτωνα Ἀϊβαζίδη. Τιμοῦμε τόν Ἀρχιμανδρίτη Ἰάκωβο Ἀρχαντζικάκη, τόν ὁποῖον πετάλωσαν καί σταύρωσαν οἱ διῶκτες του στόν Βουτζᾶ, προάστειο τῆς Σμύρνης. Πεντακόσιοι καί πλέον Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι κληρικοί μαρτύρησαν γιά τήν Πίστη καί τήν Πατρίδα στήν αἱματοβαμμένη γῆ τῆς Μικρασίας καί τοῦ Πόντου.

Συγχρόνως, ἀναδεικνύουμε καί προβάλλουμε τήν ἱστορική μνήμη καί τήν ἀλήθεια, ἡ ὁποία ἐλευθερώνει. Γιά νά γνωρίζουν οἱ νεώτερες γενιές ὅτι ἐπί πολλούς αἰῶνες ἡ εὐρύτερη Μικρά Ἀσία, ἀπό τό Αἰγαῖο ἕως τόν Εὐφράτη καί ἀπό τόν Εὔξεινο Πόντο μέχρι τή θάλασσα τῆς Κιλικίας, ὑπῆρξε λίκνο Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καί Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς Παραδόσεως. Μνημονεύουμε ἐνδεικτικῶς τούς ἀρχαίους Ἴωνες φιλοσόφους, τίς περιοδεῖες τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στή Μικρά Ἀσία, τίς Οἰκουμενικές Συνόδους, τούς Ἁγίους πού ἔζησαν, δίδαξαν ἤ καί μαρτύρησαν ἐκεῖ, τούς Καππαδόκες Πατέρες, τίς Αὐτοκρατορίες τῆς Νίκαιας καί τῆς Τραπεζούντας, τά ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ 18ου καί 19ου αἰώνα στή Σμύρνη καί σέ ἄλλες πόλεις.

Συγκλονίζει ἀσφαλῶς ἡ Γενοκτονία τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ἡ ὁποία ἄρχισε τό 1914 καί ὁλοκληρώθηκε τό 1923. Δέν ἦταν μία ἀπάντηση τῶν Τούρκων στήν ἀποβίβαση τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ στίς 2 Μαΐου 1919. Ἦταν μία προσχεδιασμένη ἀπό τούς Νεοτούρκους γενοκτονία γιά νά ἐκκαθαρισθεῖ ἡ περιοχή τῆς τότε Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἀπό τίς Χριστιανικές κοινότητες καί κυρίως τούς Ἕλληνες καί τούς Ἀρμενίους.

Εἶναι πραγματικά πολυάριθμοι οἱ Ἕλληνες πού ξεριζώθηκαν ἀπό τά ἁγιασμένα καί πατρογονικά χώματα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς. Ὅμως, ποτέ δέν ἀπελπίσθηκαν. Ἤλπισαν καί ἐργάσθηκαν γιά μία νέα ἀρχή καί ἕνα καλύτερο μέλλον μέ πίστη στόν Θεό καί τά κατάφεραν. Ἀντλοῦμε διδάγματα ἀπό τή Χριστιανική εὐλάβεια, τήν ἐργατικότητα καί τή διάθεση ἀναγεννήσεως, τίς ὁποῖες ἐπέδειξαν οἱ ἀδελφοί μας Ὀρθόδοξοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν ὡς πρόσφυγες ἀπό ὅλα τά σημεῖα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καί τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Τούς τιμοῦμε διότι συνέβαλαν δημιουργικά στή διαμόρφωση τῆς Νεοελληνικῆς κοινωνίας. Τούς εὐχαριστοῦμε διότι ἔφεραν μαζί τους λείψανα Ἁγίων, ὅπως τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσσου στό Νέο Προκόπιο Εὐβοίας, καί θαυματουργές ἱερές εἰκόνες, ὅπως τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, μεταδίδοντας «ὀσμήν εὐωδίας πνευματικῆς» στή μητέρα πατρίδα.

Θυμόμαστε τά γεγονότα χωρίς ἐκδικητικότητα, χωρίς φανατισμό. Διδάσκουμε τήν Ἱστορία γιά νά μήν ἐπαναληφθεῖ ὁποιαδήποτε γενοκτονία. Μιλοῦμε στά παιδιά μας γιά τίς συνέπειες τοῦ Διχασμοῦ καί τῆς Διχόνοιας, προσευχόμαστε καί ἐργαζόμαστε γιά νά ὑπάρχει ἐθνική ὁμοψυχία.

Σέ αὐτήν τήν ἐπέτειο, ἐπικαλούμαστε τίς πρεσβεῖες τῶν Ἁγίων τῆς Μικρασίας, ἀπό τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου Σμύρνης τοῦ 2ου αἰώνα μέχρι τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης. Ὑποκλινόμαστε εὐλαβικά στήν ἱερή μνήμη τῶν πατέρων καί τῶν μητέρων μας, πού θανατώθηκαν ἤ ἐξαναγκάσθηκαν νά πάρουν τόν δρόμο τῆς προσφυγιᾶς κατά τή διάρκεια τῆς Γενοκτονίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων φονευθέντων καί ἐκτοπισθέντων, ἀγνοουμένων καί ξεριζωμένων προγόνων μας. Ἄς ἀναπαύει Κύριος ὁ Θεός καί τίς ψυχές τῶν στρατιωτῶν μας, πού ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι κατά τή Μικρασιατική Ἐκστρατεία τοῦ 1919–1922».

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί ἀγάπης

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

καί τά μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου